

Утвърдил: Директор:

Янка Костова

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИТЕ В ДЕТСКА ГРАДИНА „ЩАСТЛИВО ДЕТСТВО”

Въведение

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

Етичният кодекс има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочва поведението и подпомогне работещите с деца в решаването на етични проблеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I

Основни положения

Чл.1 (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл.175. (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование: законност, лоялност, честност, хуманност, безпристрастност, прозрачност, отговорност.

(2) Етичният кодекс на ДГ „Щастливо детство” е разработен от комисия от педагогически специалисти и представители на Обществения съвет към детската градина в съответствие с изискванията на чл.269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

Чл.2. Настоящият кодекс определя правилата за поведение в общността на ДГ „Щастливо детство”, на служителите в детската градина, децата и родителите, за формиране на организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на детската градина и повишаване общественото доверие в професионализма и морала на служителите ѝ.

Чл.3. Етичният кодекс на ДГ „Щастливо детство” има за цел:

1. Да повиши общественото доверие към работещите в детското заведение и да издигне неговия престиж;
2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в средата и сред цялата общност;
3. Да допринесе за :
 - Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
 - Ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете и насърчаване на развитието и реализацията му;
 - Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
 - Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, език. и религиозната идентичност на всеки гражданин; уважение към децата с увреждания.

Цели и принципи

Чл. 4. Основна цел на настоящия Етичен кодекс е да съдейства за осъществяването на образователната мисия и стратегия на детската градина чрез стимулиране развитието и утвърждаването на етични норми в отношенията между участниците в образователния процес: учители, служители и деца, от една страна, родители и обществото, от друга страна.

Чл. 5. Базови принципи на етичния кодекс са:

1. Компетентност – служителите притежават знанията, уменията и квалификацията за изпълняваната длъжност.

2. Ефективност – служителите постигат максимални резултати от труда си при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.

3. Отговорност и изпълнителност – служителите имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите задачи.

4. Услужливост – служителите са отзивчиви към търсещите административни услуги, информация или съдействие.

5. Вежливост – служителите имат учтиво и любезно поведение.

6. Честност – служителите коректно представят своята гледна точка.

7. Лоялност – служителите се отнасят почтено и уважително към детската градина.

8. Подходящ външен вид – служителите се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.

9. Колегиалност – служителите изграждат взаимноприемливи отношения помежду си.

10. Конфиденциалност – служителите не разпространяват информация, получена при и по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл. 6. Работещите в детската градина изпълняват своите функции, като се ръководят от следните **ценности**:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.

- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

- На всяко дете е гарантирано правото на:

1) свобода на изразяване на мнение;

2) свобода на мисълта, съвестта и религията;

3) формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл. 7. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 8. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 9. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 10. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 11. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 12. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 13. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

Отговорности на участниците в общността

Педагогически специалисти и служители в детската градина

Чл.14. (1) При изпълнение на служебните си задължения се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всекиго, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл.15. (1) Всички работници и служители в ДГ „Щастливо детство“ са длъжни:

-да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа

неутралност, отговорност и отчетност;

-да спазват законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавната политика, основаваща се на принципите на правовата държава;

-да осъществяват действия, да предлагат и да вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията;

-да извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност и да се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата;

-да не накърняват престижа на детската градина не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Педагогически съвет

Чл.16. (1) Педагогическият съвет предприема мерки за превенция при възникването на конфликти и превантивни дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на общността.

(2) Изгражда вътрешни нормативни актове, съгласно действащата нормативна уредба:

•Правилник за дейността на детската градина чрез изграждане на постоянно действащи комисии:

-Етична комисия- работи със следните стандарти:

- за управлението на качеството в институциите;
- за приобщаващото образование;
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

- за организацията на дейностите в училищното образование.

-Комисия по противодействие на тормоза - работи със следните стандарти:

- за приобщаващото образование,
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- за организацията на дейностите в училищното образование.

-Комисия по качество - работи с всички стандарти по чл.22 от ЗПУО.

-Комитет по условия на труд – работи със стандарта за физическата среда, информационното и библиотечно обслужване.

•Годишния план за дейността на детската градина. Предприемат се конкретните дейности в оперативен план за постигане на стратегическите цели, свързани с възпитанието, обучението и социализацията на децата.

•Планове за самостоятелна форма на обучение – в зависимост от индивидуалните потребности на всяко дете и нуждите му от подкрепа.

•Мерки за повишаване качеството на образованието, произтичащи от оперативните цели на Стратегията.

•Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи.

Обществен съвет

Чл.17. При вземане на решения Общественият да спазва Етичния кодекс на общността към ДГ „Щастливо детство” и да не накърнява достойнството и авторитета на членовете ѝ.

Чл.18. Членовете на Обществения съвет в дейността си да избягват наличие на конфликт на интереси.

Родители

Чл.19. Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в детската градина:

-периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата си, за спазването на правилата в детската градина и за приобщаването им към общността;

-да се срещат с ръководството на детската градина, с учителите на децата си и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

-да присъстват, и при желание от тяхна страна- да бъдат изслушвани, когато се решават

въпроси, които засягат права и интереси на детето;

-най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в детската градина по въпроси, свързани с образованието, възпитанието и социализацията и с личностното развитие на децата си ;

-да избират и да бъдат избирани в Обществения съвет на детската градина;

-да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на детската градина и на центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл.20. Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в детската градина:

-да осигуряват редовното присъствие на детето в детската градина (за децата в задължителна предучилищна възраст), като уведомяват своевременно в случаите на отсъствието му;

-редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в средата, развитието и поведението им;

-да спазват правилника за дейността на детската градина и да съдействат за спазването му от страна на детето;

-да участват в процеса на изграждане на навици като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

-да проявяват постоянни грижи за доброто образование на своето дете;

-да следят и да насърчават неговите успехи;

-да го съветват и осигуряват всички възможности за творческото му развитие;

-да съдействат за самостоятелното критично мислене на детето;

-да се съобразяват с индивидуалните потребности и желания на детето;

-да участват в родителските срещи;

-да се явяват в детската градина след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

Чл. 21. Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна организация по чл.67, ал. 1 от ЗПУО, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл.5 от ЗПУО, да осигурят необходимите условия за обучение, познавателни книжки, както и да прилагат методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

Чл.22. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права.

Чл.23. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.24. Родителят трябва да се стреми да решава възникнали конфликти спокойно и в контакт с всички членове на общността.

Чл.25. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача: да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

Раздел III

Морални отговорности към децата

Чл.26. Всички членове на общността се задължават:

-Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

-Да разбират и уважават уникалността на всяко дете.

-Да се съобразяват със специфичната уязвимост на всяко дете.

-Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на децата.

-Да подкрепят правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

-Да работят в най-добрия интерес на детето.

-Да осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите .

- Да не участват в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
- Да не осъществяват действия и да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Да познават симптомите на насилие над дете- физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
- При съмнение за малтретиране над дете да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове на ДГ „Щастливо детство”.
- Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- Когато станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на дете, учител и служител, имат моралната и законова отговорност да информират органите за закрила на детето и ръководството на детската градина.

Раздел IV

Морални отговорности към семейството

Чл. 27. Наша отговорност е да подпомагаме семейството при отглеждането и възпитанието на децата; да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.28. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.29. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.30. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща и допълнителна подкрепа.

Чл.31. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца, и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.32. Да не използваме отношенията със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл.33. Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл.34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

Чл. 35. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 36. При създаден конфликт между родителите и учителите, респективно детската градина и семейството, да спазваме йерархията за вземане на решенията, като по най-бързия начин и с най-толерантните средства изясняваме причините за появата и потушаваме конфликта.

Раздел V

Морални взаимоотношения между колеги

Чл.37. В своите взаимоотношения да се ръководим от принципите на лоялност и йерархична подчиненост, да изграждаме и поддържаме отношения взаимно уважение,

доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.38. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.39. Да следваме поведение, което не накърнява престижа на детската градина, както по време на работа, така и в свободното ни време.

Чл.40. Да не използваме електронни средства за комуникация, както и интернет, социални мрежи и електронна поща за оклеветяване, заплашване и злепоставяне на работещите в ДГ, на децата и родителите им.

Чл. 41. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Чл. 42. Да не поставяме под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия пред други лица.

Чл. 43. Да не разпространяваме неточна, видоизменена или измислена информация, уронваща авторитета на градината и на колегите ни, както и такава, създаваща условия за конфликти.

Чл.44. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на комисията по етика и на ръководството на детската градина.

Чл.45. С цялостното си поведение, работата и отношение към околните, да утвърждаваме авторитета на детската градина.

Раздел VI

Морални отговорности към обществото

Чл. 46. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация и правоспособност.

Чл. 47. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание, образование и да живее без насилие.

Чл. 48. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 49. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 50. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 51. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VII

Професионално поведение

Чл. 52. При изпълнение на своите задължения служителите се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си, като създават увереност у директора, чиято дейност подпомагат, че може да им се довери и да разчита на тях. Служителите изпълняват само законосъобразните нареждания на директора.

Чл. 53. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на детската градина.

Чл. 54. Служителите споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл. 55. (1) Служителите опазват повереното им имущество с грижата на добри стопани и не допускат използването му за лични цели.

(2) Служителите могат да ползват имуществото, документите и информацията на детската градина само за осъществяване на служебните си задължения.

(3) Служителят в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.56. Служителите трябва да защитават сигурността и поверителността на информацията, с която разполагат. Те могат да използват документите на детската градина единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

Чл.57. Служителите да не допускат некоректни коментари по отношение на трудовите възнаграждения на колегите.

Чл.58. (1) Бившите служители не трябва да използват или да разкриват поверителна информация, получена по време на изпълнение на служебните си задължения, освен в случаите, когато са упълномощени да го направят.

(2) Бившите служители трябва да се въздържат от действия и коментари, които могат да накърнят доверието към образователната система, детската градина и към служители в тях.

Раздел VIII

Конфликт на интереси

Чл. 59. (1) Конфликтът на интереси възниква, когато личен интерес на служителя го прави зависим и пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или на изпълнението на служебните му задължения.

(2) Служителят трябва да избягва ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникване на конфликт на интереси служителят трябва да уведоми ръководителя си.

(3) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и по нареждане на директора на детската градина, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Чл.60. (1) Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) Служителят не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

(3) Учителят не може да извършва образователни услуги на деца, които се обучават в детската градина, в която работи.

Чл.61. Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Чл. 62. Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това с директора.

Раздел IX

Комисия по етика

Чл. 63. За спазването на този кодекс и за разрешаване на възникнали при прилагането му казуси, към детската градина се създава Комисия по етика.

-Комисията се избира в едноседмичен срок от утвърждаването на Етичния кодекс.

-Членовете се избират от Общото събрание за срок от три години.

-Комисията по етика приема Правила за дейността си, с които се запознава Педагогическият съвет и които се утвърждават от директора.

-Комисията по етика отчита дейността си на Педагогически съвет веднъж годишно.

Чл.64. Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира; дава тълкувания по текстовете от Етичния кодекс

Чл.65. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник.

Чл.66. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което директорът взема решение. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Раздел X

Други

Чл.67. При неспазване нормите на поведение, регламентирани с настоящия кодекс, служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Кодекса на труда.

Чл.68. При първоначално встъпване в длъжност директорът е длъжен да запознае служителите с разпоредбите на този кодекс.

Чл.69. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл. 70. При първоначално постъпване на работа служителят подписва декларация към Етичен кодекс (Приложение № 1).

Заключителни разпоредби

1. Правилата, записани в настоящия кодекс, са задължителни в ежедневната работа на служителите.

2. Приемането и спазването на правилата, записани в настоящия кодекс от всички членове на колектива, допринасят за утвърждаването на детската градина.

3. Настоящият Етичен кодекс е отворен за промени и обогатяване с оглед усъвършенстване работата на детската градина в интерес на децата в нея, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

**ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА ПРИЕМАНЕ ПРИНЦИПИТЕ ЗА РАБОТАТА С ДЕЦА, ЗАЛОЖЕНИ
В ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА**

Долуподписаният:
(име, презиме, фамилия)

Длъжност:

След като се запознах с Етичния кодекс на работещите с деца в ДГ „Щастливо детство”, приемам за водещи следните принципи в работата си в детската градина:

1. Да уважавам уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работя в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на децата съобразно компетенциите и възможностите ми.
5. Да уважавам колегите, да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила.
6. Да поддържам висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
7. Да служа като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
8. Да пазя поверените ми тайни.
9. Да проявявам готовност да помогна, когато е необходимо
10. Да поемам справедлив дял от общата работа.
11. Да спазвам етичните правила в този кодекс.
12. Да спазвам утвърдената организация на трудовата дейност в Правилника за вътрешния ред, Правилника за дейността на детската градина и за ЗБУТ.

Разбирам и приемам да следвам написаното в Етичния кодекс!
Съзнавам, че ако го наруша, уронвам престижа на професията и нанасям вреда не само на себе си, но и на своите колеги, и на детската градина.

..... Г.

Служител:

Декларацията е задължителен документ от трудовото досие на всеки служител и задължителна част от въвеждащата програма на служителя.